

31995R2988

23.12.1995

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 312/1

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE, EURATOM) NR 2988/95
z dnia 18 grudnia 1995 r.
w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
w szczególności jego art. 235,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Ener-
gii Atomowej, w szczególności jego art. 203,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

ogólny budżet Wspólnoty Europejskiej jest finansowany ze środków własnych i zarządzany przez Komisję w ramach zatwierdzonych środków oraz zgodnie z zasadami rzetelnego zarządzania finansami; w tym celu Komisja współpracuje ściśle z Państwami Członkowskimi;

ponad połowę wydatków Wspólnoty przeznaczają się dla beneficjentów za pośrednictwem Państw Członkowskich;

szczegółowe zasady regulujące to zdecentralizowane zarządzanie oraz monitorowanie wykorzystywania środków podlegają szczegółowym przepisom, które są zróżnicowane w zależności od dziedziny polityki Wspólnoty; we wszystkich dziedzinach należy przeciwstawiać się działaniom przynoszącym szkodę interesom finansowym Wspólnot;

skuteczność zwalczania oszustw wymierzonych w interesy finansowe Wspólnot wymaga ustalenia wspólnych zasad prawnych we wszystkich obszarach polityki Wspólnot;

nieprawidłowe postępowanie oraz środki administracyjne i kary odnoszące się do tego postępowania są przewidziane w zasadach sektorowych, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;

wymienione postępowania obejmują oszukańcze działania w rozumieniu Konwencji o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich;

kary administracyjne Wspólnoty muszą zapewniać właściwą ochronę wymienionych interesów; konieczne jest określenie ogólnych zasad mających zastosowanie do tych sankcji;

w prawie wspólnotowym zostały określone sankcje administracyjne Wspólnoty w ramach wspólnej polityki rolnej; sankcje tego rodzaju należy również wprowadzić w innych obszarach;

środki wspólnotowe i kary ustanowione zgodnie z celami wspólnej polityki rolnej stanowią integralną część programów pomocy; mają one własny cel, który nie wpływa na to, jak właściwe władze Państw Członkowskich oceniają postępowanie odpowiednich podmiotów gospodarczych z punktu widzenia prawa karnego; ich skuteczność musi być zapewniona przez nadanie natychmiastowej skuteczności zasadom Wspólnoty i zapewnienie nieograniczonego stosowania wszystkich środków wspólnotowych, jeżeli za pomocą środków zapobiegawczych nie udało się osiągnąć tego celu;

nie tylko zgodnie z ogólną zasadą słuszności i zasadą proporcjonalności, ale również z uwzględnieniem zasady *ne bis in idem*, właściwe przepisy muszą zostać przyjęte z zachowaniem *acquis communautaire* oraz specyficznych przepisów Wspólnoty obowiązujących w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, które pozwolą uniknąć sytuacji, w jakiej na tę samą osobę i za ten sam czyn nakładają się kary finansowe Wspólnoty i krajowe sankcje karne;

⁽¹⁾ Dz.U. C 216 z 6.8.1994, str. 11.

⁽²⁾ Dz.U. C 89 z 10.4.1995, str. 83 i opinia z dnia 30 listopada 1995 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

do celów stosowania niniejszego rozporządzenia postępowanie karne można uznać za zakończone, gdy odpowiednie władze krajowe i zainteresowana osoba doszły do porozumienia;

niniejsze rozporządzenie obowiązuje bez uszczerbku dla prawa krajowego Państw Członkowskich;

prawo wspólnotowe nakłada na Komisję i Państwa Członkowskie obowiązek badania, czy środki z budżetu Wspólnoty są wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem; istnieje potrzeba wprowadzenia wspólnych zasad uzupełniających obowiązujące regulacje;

Traktaty nie przewidują specjalnych uprawnień wymaganych do przyjęcia przepisów materialnych obejmujących kontrole, środki i kary w celu zapewnienia ochrony interesów finansowych Wspólnot; należy w związku z tym odwołać się do art. 235 Traktatu WE i art. 203 Traktatu Euratom;

dotatkowe postanowienia ogólne dotyczące kontroli i inspekcji prowadzonej na miejscu zostaną ustalone w późniejszym terminie,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

Zasady ogólne

Artykuł 1

1. W celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich niniejszym przyjmuje się ogólne zasady dotyczące jednolitych kontroli oraz środków administracyjnych i kar dotyczących nieprawidłowości w odniesieniu do prawa wspólnotowego.

2. Nieprawidłowość oznacza jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniedbania ze strony podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot lub w budżetach, które są zarządzane przez Wspólnoty, albo poprzez zmniejszenie lub utratę przychodów, które pochodzą ze środków własnych pobieranych bezpośrednio w imieniu Wspólnot, albo też w związku z nieuzasadnionym wydatkiem.

Artykuł 2

1. Kontrole administracyjne, środki i kary wprowadza się w takim zakresie, w jakim jest to konieczne dla zapewnienia właściwego stosowania prawa wspólnotowego. Muszą one być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony interesów finansowych Wspólnot.

2. Sankcji administracyjnej nie nakłada się, jeżeli nie zostało to przewidziane w akcie prawnym Wspólnoty obowiązującym przed datą dopuszczenia się nieprawidłowości. Jeśli po dokonaniu nieprawidłowości nastąpi zmiana przepisów nakładających kary administracyjne i zawartych w zasadach Wspólnoty, stosowane będą z mocą wsteczną mniej surowe przepisy.

3. W postanowieniach prawa wspólnotowego zostaną określone charakter oraz zakres środków administracyjnych i sankcji, jakie są niezbędne dla prawidłowego stosowania danych zasad, z uwzględnieniem charakteru i wagi nieprawidłowości, przyznanej lub uzyskanej korzyści oraz stopnia odpowiedzialności.

4. Z zastrzeżeniem stosowanego prawa wspólnotowego, procedury dotyczące zastosowania wspólnotowych kontroli, środków i kar będą podlegały prawu Państw Członkowskich.

Artykuł 3

1. Okres przedawnienia wynosi cztery lata od czasu dopuszczenia się nieprawidłowości określonej w art. 1 ust. 1. Zasady sektorowe mogą jednak wprowadzić okres krótszy, który nie może wynosić mniej niż trzy lata.

W przypadku nieprawidłowości ciągłych lub powtarzających się okres przedawnienia biegnie od dnia, w którym nieprawidłowość ustała. W przypadku programów wieloletnich okres przedawnienia w każdym przypadku biegnie do momentu ostatecznego zakończenia programu.

Przerwanie okresu przedawnienia jest spowodowane przez każdy akt właściwego organu władzy, o którym zawiadamia się daną osobę, a który odnosi się do śledztwa lub postępowania w sprawie nieprawidłowości. Po każdym przerwaniu okres przedawnienia biegnie na nowo.

Upływ terminu przedawnienia następuje najpóźniej w dniu, w którym mija okres odpowiadający podwójnemu terminowi okresu przedawnienia, jeśli do tego czasu właściwy organ władzy nie wymierzył kary; nie dotyczy to przypadków, w których postępowanie administracyjne zostało zawieszona zgodnie z art. 6 ust. 1.

2. Okres wykonania decyzji nakładającej karę administracyjną wynosi trzy lata. Okres ten biegnie od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Przypadki przerwania i zawieszenia okresu przedawnienia zostaną uregulowane we właściwych przepisach prawa krajowego.

3. Państwa Członkowskie zachowują możliwość stosowania dłuższego okresu niż okres przewidziany odpowiednio w ust. 1 i 2.

TYTUŁ II

Środki i kary administracyjne

Artykuł 4

1. Każda nieprawidłowość będzie pociągała za sobą z reguły cofnięcie bezprawnie uzyskanej korzyści:

- poprzez zobowiązanie do zapłaty lub zwrotu kwot pieniężnych należnych lub bezprawnie uzyskanych,
- poprzez całkowitą lub częściową utratę zabezpieczenia złożonego dla wniosku o przyznanie korzyści lub w momencie otrzymania zaliczki.

2. Stosowanie środków wymienionych w ust. 1 ogranicza się do wycofania uzyskanej korzyści łącznie – jeśli to zostało przewidziane – z odsetkami, które mogą być ustalane w oparciu o stawkę ryczałtową.

3. Działania skierowane na pozyskanie korzyści w sposób sprzeczny z odpowiednimi celami prawa wspólnotowego mającymi zastosowanie w danym przypadku poprzez sztuczne stworzenie warunków w celu uzyskania tej korzyści, prowadzą do nieprzyznania lub wycofania korzyści.

4. Środków przewidzianych w niniejszym artykule nie uznaje się za kary.

Artykuł 5

1. Nieprawidłowości dokonane celowo lub będące skutkiem zaniedbania mogą prowadzić do następujących kar administracyjnych:

- a) zapłaty kary pieniężnej;
- b) zapłaty kwoty większej od bezprawnie uzyskanej lub od zapłaty której uchyliła się dana osoba, gdzie sytuacja tego wymaga, łącznie z odsetkami; wysokość tej dodatkowej kwoty będzie ustalana zgodnie z oprocentowaniem do ustalenia w przepisach szczególnych i nie może przekraczać wysokości niezbędnej do stworzenia kary odstraszałającej;
- c) całkowitego lub częściowego odebrania korzyści przyznanej zgodnie z zasadami wspólnotowymi, nawet jeżeli podmiot gospodarczy bezprawnie korzystał tylko z jej części;
- d) wyłączenia bądź wycofania korzyści za okres po dokonaniu nieprawidłowości;
- e) tymczasowego cofnięcia zezwolenia lub uznania, które jest niezbędne do udziału w programie pomocy Wspólnoty;
- f) utraty zabezpieczenia lub depozytu złożonego w celu spełnienia warunków przewidzianych w szczególnych przepisach lub dostarczenia kwoty zabezpieczenia niesłusznie zwróconej;

g) innych kar wyłącznie ekonomicznych, o równoważnym charakterze i zakresie, przewidzianych w szczególnych przepisach sektorowych przyjętych przez Radę w świetle szczególnych wymagań odpowiednich sektorów i w zgodzie z uprawnieniami wykonawczymi przyznanymi Komisji przez Radę.

2. Bez uszczerbku dla przepisów określonych w zasadach sektorowych istniejących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, inne nieprawidłowości mogą skutkować nałożeniem jedynie tych kar przewidzianych w ust. 1, które nie są równoważne z sankcją karną, pod warunkiem że tego rodzaju sankcje są niezbędne dla zapewnienia prawidłowego stosowania tych zasad.

Artykuł 6

1. Bez uszczerbku dla administracyjnych środków i kar Wspólnoty przyjętych na podstawie zasad sektorowych istniejących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, nakładanie kar finansowych, takich jak grzywny, może zostać zawieszono decyzją właściwego organu władzy, jeżeli przeciw danej osobie wszczęte zostało postępowanie karne w związku z tym samym stanem faktycznym. Wstrzymanie postępowania administracyjnego spowoduje zawieszenie okresu przedawnienia przewidzianego w art. 3.

2. Jeżeli postępowanie karne nie będzie kontynuowane, podejmie się zawieszone postępowanie administracyjne.

3. Gdy postępowanie karne zostanie zakończone, to zawieszone postępowanie administracyjne podejmuje się, chyba że wykluczają to ogólne zasady prawa.

4. Gdy postępowanie administracyjne zostanie podjęte, władze administracyjne dopilnują, by nałożona została kara przynajmniej równoważna z karą przewidzianą przez zasady wspólnotowe, przy czym organy wymiaru sprawiedliwości mogą uwzględnić jakąkolwiek karę nałożoną na tę samą osobę w odniesieniu do tego samego stanu faktycznego.

5. Ustępy 1–4 nie mają zastosowania do kar finansowych, które stanowią integralną część systemów wsparcia finansowego i mogą być stosowane niezależnie od wszelkich sankcji karnych, jeżeli i o ile nie są równoważne z tymi karami.

Artykuł 7

Środki administracyjne i kary Wspólnoty mogą być stosowane wobec podmiotów gospodarczych wymienionych w art. 1, tzn. wobec osób fizycznych lub prawnych i innych jednostek posiadających zdolność prawną na mocy prawa krajowego, które popełniły nieprawidłowość. Mogą być także stosowane wobec osób, które uczestniczyły w nieprawidłowości oraz wobec tych osób, na których ciąży obowiązek poniesienia odpowiedzialności za nieprawidłowości lub obowiązek zapobiegania im.

TYTUŁ III

Kontrola

Artykuł 8

1. Zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi Państwa Członkowskie podejmują środki niezbędne dla zapewnienia prawidłowości i rzeczywistej realizacji transakcji związanych z interesami finansowymi Wspólnot.

2. Środki kontroli powinny być właściwe ze względu na charakter danego sektora i proporcjonalne do realizowanych celów. Powinny uwzględniać istniejącą praktykę i struktury Państw Członkowskich, powinny być ustalone tak, by nie pociągać za sobą nadmiernych ograniczeń ekonomicznych i kosztów administracyjnych.

Charakter i częstotliwość przeprowadzanych przez Państwa Członkowskie kontroli i inspekcji miejscowych, jak również procedura ich realizacji, zostaną ustalone, o ile to konieczne, w zasadach sektorowych, w sposób, który zapewni jednolite i skuteczne zastosowanie właściwych zasad, a w szczególności zapobieganie i wykrywanie nieprawidłowości.

3. Zasady sektorowe zawierają przepisy niezbędne dla zapewnienia równoważnej kontroli poprzez dostosowanie procedur i metod kontroli.

Artykuł 9

1. Bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez Państwa Członkowskie, zgodnie ze swoimi krajowymi przepisami ustawo-

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 grudnia 1995 r.

wymi, wykonawczymi i administracyjnymi i bez uszczerbku dla kontroli przeprowadzanych przez instytucje Wspólnoty, zgodnie z Traktatem WE, a w szczególności zgodnie z jego art. 188c, Komisja na własną odpowiedzialność będzie organizowała kontrole w celu weryfikacji:

- a) zgodności praktyk administracyjnych z zasadami wspólnotowymi;
- b) istnienia niezbędnych dokumentów towarzyszących i ich zgodności z dochodami i wydatkami Wspólnot w rozumieniu art. 1;
- c) okoliczności realizacji i kontroli transakcji finansowych.

2. Może ponadto przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu na warunkach określonych w zasadach sektorowych.

Przed przeprowadzeniem takich kontroli i inspekcji, zgodnie z obowiązującymi zasadami, Komisja poinformuje o tym zainteresowane Państwo Członkowskie w celu zapewnienia niezbędnego wsparcia.

Artykuł 10

Dodatkowe przepisy ogólne dotyczące kontroli i inspekcji na miejscu zostaną ustalone w późniejszym terminie, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 235 Traktatu WE i w art. 203 Traktatu EWEA.

Artykuł 11

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*.

W imieniu Rady

J. BORRELL FONTELLES

Przewodniczący